

La Humanitat

PERIÒDIC FUNDAT PER LLUIS COMPANYS EL 1931

PORTAVEU D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

VOL. III, 3.ª EPOCA, Núm. 39

BARCELONA, 17 DECEMBRE 1980

PREU: 25 PTES.

Josep M.ª Poblet ens ha deixat

Anava a començar un petit resum de la vida del nostre company Poblet, tal com em demanava en el seu escrit Agustí Pascual, quan he rebut el text del nostre col·laborador A. Bladé i Desumvila en el qual ens hi presenta al nostre amic amb tota la seva personalitat. L'escrit de Bladé està ple de sentiment i humanitat tal com Josep M.ª Poblet, ell mateix, hauria volgut presentar-se. Com a millor homenatge al nostre company em sembla be dedicar-li aquesta primera pàgina del nostre periòdic que ell tant volia amb petites col·laboracions dels amics que sempre han estat al seu costat, en particular, quan ell mateix, Josep M.ª Poblet tenia cura del nostre periòdic.

IN MEMORIAM JOSEP M.ª POBLET: LA VIDA I L'OBRA

Encara atuits per la gran pena que ens produí la mort del nostre gran amic i company de tota la vida, d'aquell home que semblava posseir la pedra filosofal de la joventut eterna i que, per això mateix, feia la impressió que no s'havia de morir buest recordatori de la seva vida i de la seva terària, històrica, biogràfica, etc.

Pel que toca a la vida, fa l'efecte que ell ja va voler estalviar l'esforç d'investigar-la publicant «Memòries d'un rodamón» (Editorial Pòrtic) que va veure la llum el 1976, però tot fa creure que l'enllestit un any abans. Aquesta obra és, en realitat, una autobiografia (a la qual va voler donar un títol més expressiu) que cal llegir si es vol tenir una idea completa dels antecedents familiars de l'autor, així com de les seves vicissituds, un mot que no designa únicament els esdeveniments adversos, sinó també els pròspers, i de les activitats que realitzà. Resumir «Memòries d'un rodamón» en l'espai que es pot destinar a un article de periòdic és gairebé impossible. Pobs un home que en el curs d'una vida força llarga (per bé que tots nosaltres desitjàvem que es perllongués molt més) s'ocupà en moltes coses i viatjà molt, particularment en terres

d'Amèrica. Nasqué, com és ben sabut, l'any 1897, a Montblach, en el si d'una família de la Classe mitjana. El pare era confiter, afecionat als llibres i catalanista. La mare, filla d'un mestre de minyons, regentava una botiga de queviures. L'avi matern de Josep M. Poblet era lletraferit i feia versos. Aquestes circumstàncies van influir-lo i ell també versificà aviat. Només anà a l'estudi del poble i a l'edat de 14 anys entrà d'aprenent en una botiga de drogues de Barcelona. Va omandre-hi tres anys, els anys més tristos de la seva vida. Tornà a Montblach per tal d'ajudar el seu pare que era representant de la casa Cros i corresponsal del Banc d'Espanya.

Catalanista aferrissat des de molt jove, i apassionat per la literatura i el teatre, Poblet va escriure, en la seva primera joventud, dues obres teatrals: «Allò que no pot imposar-se» i «Sorpreses de l'amor». Col·laborà en diversos periòdics. En política, els seus mestres foren Marcellí Domingo i Antoni Rovira i Virgili, dos tarragonins insignes. Poblet va casar-se, el 1923, amb Francesca Torrell i Domènech. Va tenir dues filles, Maria i Montserrat.

La dictadura de Primo de Rivera enrobustí, per contrast, els seus ideals de llibertat. Anava sovint a Barcelona per assistir a concerts i estrenes teatrals. L'any 1925 va fer una excursió —amb altres convilatans— a París i a Brusselles. L'afany de veure món devia començar aleshores.

Co-fundador, a Montblach, d'una Associació d'Esquerres per lluitar enfront de la Lliga, aleshores hegemònica a la nostra terra, l'adveniment de la República l'ompli de joia; però al cap de poc temps —el 1932— el seu pare va fer fallida, i això fou un desastre moral. Refet aviat —perquè sempre fou un home coratjós i optimista— anà a treballar a Alacant on fou distribuïdor de pel·lícules, una tasca que també realitzà a Madrid. La sublevació militar 1936 el va sorprendre a la capital d'Espanya. Deixà Madrid per anar a Barcelona on el seu amic i convilatà Josep Andreu i Abelló, que havia estat nomenat President de l'Audiència, va voler que fos el seu secretari particular. La segona part de «Memòries d'un rodamón» comença amb un capítol intítulat «La guerra vista des del Palau de Justicia». La visió de la guerra des d'aquell lloc, alt i ensems perillós (hagueren de fer front a diversos atemptats) resulta extraordinàriament interessant.

Després de la guerra, l'exili, de primer a França i tot seguit a Cuba (un any) i a Mèxic (cinc anys). A la capital asteca publicà tres llibres: «Records vells, històries noves», «De Barcelona a l'Havana passant per Darnius» i «Terres d'Amèrica», impressions dels seus viatges a Guatemala, el Salvador, Costa Rica, Panama, Colòmbia, Equador, Bolívia, Perú i Brasil. «Terres d'Amèrica» ostenta un pròleg de Josep Carner. A Mèxic, Poblet, estrenà, amb èxit, un drama en tres actes: «Laura».

Tornà a Cuba, de pas vers els Estats Units. Les seves impressions també es traduïran més tard en un llibre. De Nova York anà a París (on va restar un any i mig alternant el treball amb una bonhomiosa bohèmia que li va permetre de lligar nombrosos amistos). De París anà a Andorra i després a Itàlia. Va conèixer Roma, Gènova, Pisa, Milà, Nàpols, Torí, Venècia i Florència. I encara visità Suïssa, sempre amb els ulls ben oberts.

El nostre amic es repatrià el 1948. Participà en afers de cinema. A Barcelona estrenà la comèdia «Començar de nou» i en va escriure una altra: «Tornaran els dies clars», que obtingué un premi. Escenificà la novel·la de Rafael Tasis «Paral·lel 1934». Guanyà el premi Iglésies amb la comèdia «Un altre amor».

Malauradament, l'any 1955, va veure morir, en poc temps, el seu pare i la seva esposa. Al cap de dos anys va prendre per muller Angels Trigueros.

Després que Joan Capri la estrenà «Glòria i Amadeu, Societat limitada», comença a publicar llibres, com una font de dol constant: «Un còmic de Barcelona» (1956), «De l'art i la bohèmia» (1957), «Pobles d'Amèrica» (1957), «La Conca de Barberà» (1961), «Aribau, abans i després» (1963), «Enric Borràs» (1963), «Joan Capri» (1964), «Les arrels del teatre català» (1965), «Santiago Rossinyol» (1966), «Angel Guimerà» (1967), «Els precursors de la Renaixença» (1968), «Catalunya 1833-1913» (1969), «Àfrica i Amèrica» (1970), «Frederic Soler-Pitara» (premi Aedos de biografia), «Seixanta-vuit comèdies inacabades de Frederic Soler» (1970), «Montblanc a començaments del segle» (1971), «Antoni Gusart, un peoner de l'obrerisme» (1971), «Aquell any 1917» (1971), «El moviment autonomista de Catalunya» (1970), «Gaudí, l'home i el geni» (1973), «Qüestió de nassos» (1973), «Anselm Clavé» (1973), «Rafael Tasis» (1967), «Aquell Montblanc» (1975), «El general Prim» (1975), «Historia de

Segurament que la foto que publiquem es una de les últimes que li feren al nostre company Josep M.ª Poblet. Fou feta amb motiu de l'homenatge que la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat va dedicar a Ventura Gassol que malauradament també ens ha deixat

l'Esquerra Republicana de Catalunya (1976), «Historia bàsica del catalanisme» (1975), «Lluís Companys» (1976), «Jaume Carner» (1977), «Jaume Aiguader» (1977), «La catalanitat de Marcellí Domingo» (1978), «Els darrers temps de la Generalitat» (1978), «La Barcelona històrica i pintoresca» (1979), «Els quatre Presidents» (1979). I havíem oblidat de consignar la novel·la «Retorn», publicada a Mèxic, i «Tres mesos i un dia a Nova York» (1947). Deixem de banda unes quantes adaptacions al català d'obres de teatre d'autors francesos. I no hem enregistrat tampoc la copiosa relació del premi que guanyà. Pocs escriptors hauran estat tan guardonats com Josep M. Poblet, molt distingit també com a orador, conferenciant i polític. Catalunya ha perdut un dels seus fills més ben raçats. Que descansi en pau en la seva terra natal.

A. Bladé i Desumvila

JOSEP M.ª POBLET

El perfil biogràfic d'aquest home nostre, estimat per tots, el farà millor i amb més rigor el director del periòdic, Manuel Cruells.

Jo, el vaig conèixer fa uns sis anys, i sempre l'he conegut de la mateixa manera. Plè d'activitat, apretant a tothom perquè treballés més, amb una fe per l'Esquerra sòlida, ferma.

Semblava una ballesta i no un home de 80 anys. Va ésser un exemple de militància activa per a tots, l'hem d'aprofitar.

El seu enterrament, mostra de dol a nivell popular, va ésser el darrer acte polític de la seva dilatada vida pública; les nostres primeres autoritats així ho varen entendre.

Adeu amic, company, mestre.

Agustí Pascual i Lluvià

JOSEP MARIA POBLET, PRESIDENT D'ERC

Josep Maria Poblet ens

havia deixat. Però el seu esperit romandrà viu entre nosaltres. Tots els qui tinguerem la sort de tractar-lo vam aprendre d'ell. I no pas perquè es proposés de donar lliçons. El seu mestratge era més subtil i per tant més eficaç: consistia en la seva actuació, en la seva manera de fer i de dir «clara i precisa», com remarcava sovint en els seus parlaments. Conseqüent amb uns principis ètics inalienables, encarnava la noblesa i la fidelitat. Noblesa en fer sempre joc net, no bescantar ningú i ésser generós amb tothom, inclosos els contraris. Fidelitat per damunt de tot a Catalunya i com eina al seu servei a l'Esquerra Republicana de Catalunya, partit en el qual sempre va militar i que quan en pronunciava rotundament el nom hi expressava tot el seu programa polític; nacionalista, republicà i d'esquerra. En això sí que no admetia lliçons de ningú, fos qui fos!

Josep Martínez de Foix

POBLET, mai l'oblidarem

Quantes coses records-va, d'aquests últims anys, mentre transcorria l'acte funeràri, de dissabte passat, pel nostre gran amic i company JOSEP M.ª POBLET.

Des del relançament del partit, en les primeres eleccions legislatives, que hi vàrem anar sense ser legalitzats, quntes vegades vem participar en una mateix miting, i com ell, amb micro o sense, es feia sentir i entusiasma a la sala, sempre! Perquè apart del que deia, amb aquell tan seu i agut sentit polític, amb un llenguatge viu i ric puat del propi poble, tot el que ell ens deia, ho deia sincerament sentit. I quan parlava dels nostres presidents, homes de l'ESQUERRA, com ell, en feia la biografia i trets principals amb el rigor i entusiasme que les seves gestes li comunicaven, i ens les transmetia amb l'emoció de la fidelitat a les línies mestres que d'ells heretavem, si volíem servir al partit de veritat, que era en sèms servir al redreçament de Catalunya. Ell fou precisament un dels que va votar en contra d'anar, en aquelles eleccions, acompanyats del PTE., i comque va perdre la votació, democràtic de debò com era, va participar-hi amb el mateix entusiasme i afany, que si hi hagués estat d'acord. Estés o no estés conforme amb els companys, després de discutit i decidit, sempre tornava a ser el mateix, amic dels companys malgrat les desavinences, o l'anècdota d'haver guanyat o d'haver perdut.

El seu discurs d'obertura de l'actual Parlament de Catalunya, que presidí per edat, serà una noble pàgina de la història d'aquest país, que ell, amb el seu segell personal i patriòtic, fidel a la memòria de la col·lectivitat, ha sabut escriure per glòria i dignitat de tots els catalans.

Descansa en pau, noble Poblet, exemple de ciutadania. Quan et despedíem, vàrem trobar massa nua la fusta del taüd, i unes mans anònimes tremoloses per l'emoció, van cubrir-te amb la teva bandera de sempre. La de Catalunya!

JOSI Llorens,
novembre-80